

ΟΥΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΕΘΙΣΜΟ

Το πέρασμα από τη χρήση στον
εθισμό έχει ασαφή όρια...

Βασικές έννοιες

Εθισμός

Μερικές από τις ουσίες που καταναλώνει ο άνθρωπος προκαλούν **εθισμό**, δηλαδή μεταβάλλουν τη λειτουργία των νευρικών κυττάρων του, ώστε να μην μπορούν πλέον αυτά να λειτουργήσουν χωρίς τη συνεχή λήψη των ουσιών αυτών.

Ανοχή

Ουσίες όπως το **αλκοόλ**, η **νικοτίνη** και τα **ναρκωτικά** προκαλούν συνήθως **ανοχή**, απαιτούν δηλαδή από τον χρήστη τη λήψη ολοένα και μεγαλύτερων ποσοτήτων και καθίστανται τελικά τόσο πολύ αναγκαίες (εξάρτηση), ώστε να μην μπορεί πλέον ο χρήστης να ζήσει χωρίς αυτές.

Εξάρτηση

Ψυχική εξάρτηση

Όσον αφορά την **ψυχική εξάρτηση**, ο χρήστης, όταν δεν λαμβάνει την ουσία που του έχει προκαλέσει εθισμό, εκδηλώνει επιθετικότητα ή γίνεται μελαγχολικός, είναι μάλιστα ικανός να φθάσει σε αξιόποινες πράξεις προκειμένου να την αποκτήσει.

Σωματική εξάρτηση

Όσον αφορά τη **σωματική εξάρτηση**, ο χρήστης εκδηλώνει όλα τα χαρακτηριστικά της ψυχικής εξάρτησης, σε αυτά όμως προστίθενται και διάφορα οργανικά συμπτώματα, όπως είναι η ναυτία, η τάση για εμετό, οι σωματικοί πόνοι, η διάρροια κ.ά.

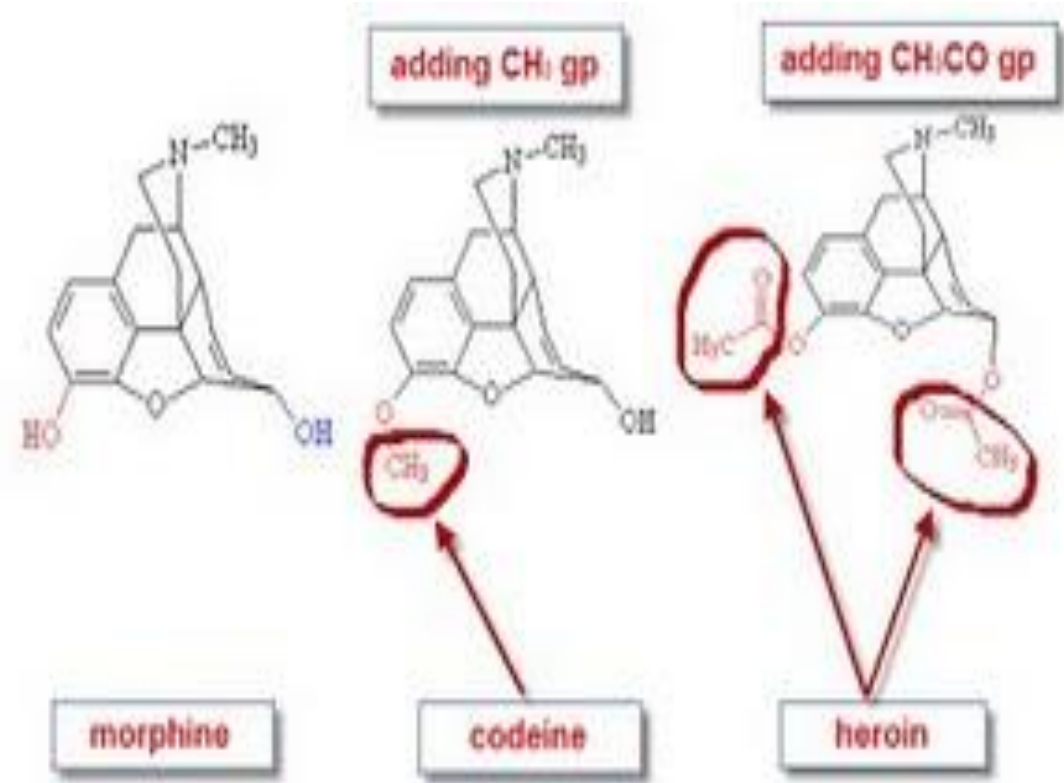
Ναρκωτικά

Τα **ναρκωτικά** είναι ουσίες που επιδρούν στο κεντρικό νευρικό σύστημα και στον ψυχισμό του χρήστη. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν:

1. η ηρωίνη,
2. η μορφίνη,
3. η μεθαδόνη,
4. η κοκαΐνη,
5. το LSD,
6. η μαριχουάνα κ.ά.

Μορφίνη και Ηρωίνη

- Η **μορφίνη** και η **ηρωίνη** είναι προϊόντα του οπίου, το οποίο παράγεται από το φυτό παπαρούνα.
- Το 1800 απομονώθηκε από το όπιο η **μορφίνη**, η οποία χρησιμοποιήθηκε ευρέως μέχρι το 1870, οπότε απαγορεύτηκε η πώλησή της, γιατί στο μεταξύ είχαν διαπιστωθεί οι βλαβερές παρενέργειές της.
- Αργότερα, με χημική επεξεργασία του οπίου, παρασκευάστηκε η **ηρωίνη**, η οποία, επειδή θεωρήθηκε ουσία χωρίς παρενέργειες, χρησιμοποιήθηκε ως φάρμακο μέχρι να γίνουν αντιληπτές οι συνέπειες της.

Μεθαδόνη

- Η μεθαδόνη είναι μια ναρκωτική ουσία που έχει παρόμοια δράση με τη μορφίνη.
- Επειδή χορηγείται από το στόμα και διασπάται στο λεπτό έντερο, έχει βραδύτερη και ηπιότερη δράση από άλλα ναρκωτικά.
- Για τον λόγο αυτό χρησιμοποιείται σε προγράμματα απεξάρτησης ναρκομανών, στους οποίους χορηγείται σε σταδιακά μειούμενες δόσεις ως υποκατάστατο της ηρωίνης.

Στερητικό σύνδρομο

Τα εξαρτημένα από τα ναρκωτικά άτομα δύσκολα μπορούν να σταματήσουν τη λήψη των ουσιών αυτών. Και αν ακόμη το αποφασίσουν, έχουν να αντιμετωπίσουν ένα **σύνολο συμπτωμάτων** (στερητικό σύνδρομο) που καθιστά την κατάσταση επώδυνη.

Στο στερητικό σύνδρομο περιλαμβάνονται συμπτώματα όπως:

1. η έντονη διέγερση,
2. η έντονη εφίδρωση,
3. οι μυϊκές συσπάσεις,
4. οι ισχυροί πόνοι σε ολόκληρο το σώμα.

Εξήγηση φαινομένου

- Ο οργανισμός του ανθρώπου παράγει ορισμένες ουσίες, τις «φυσιολογικές μορφίνες», που λέγονται **ενδορφίνες** και **εγκεφαλίνες**. Αυτές επιδρούν στα εγκεφαλικά κέντρα και έχουν ως σκοπό την καταστολή των μικρών πόνων και των διεγέρσεων που παρουσιάζονται ανά πάσα στιγμή στον οργανισμό.
- Η **μορφίνη** και τα παράγωγά της λειτουργούν όπως οι ενδορφίνες, αλλά έχουν ισχυρότερη δράση. Λαμβάνοντας συνεχώς δόσεις μορφίνης, εκτός των άλλων, αναστέλλουμε τους μηχανισμούς παραγωγής των ενδορφινών, γιατί πλέον οι ουσίες αυτές δεν μας χρειάζονται.
- Όταν ο μορφινομανής αποφασίσει να αποτοξινωθεί διακόπτοντας τη λήψη ναρκωτικών ουσιών, το σύστημα της παραγωγής ενδορφινών δεν μπορεί πια να ενεργοποιηθεί, με συνέπεια το άτομο να υποφέρει από πόνους.

Κατευναστικές ουσίες

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν:

1. το αλκοόλ,
2. τα βαρβιτουρικά,
3. και άλλες ουσίες.

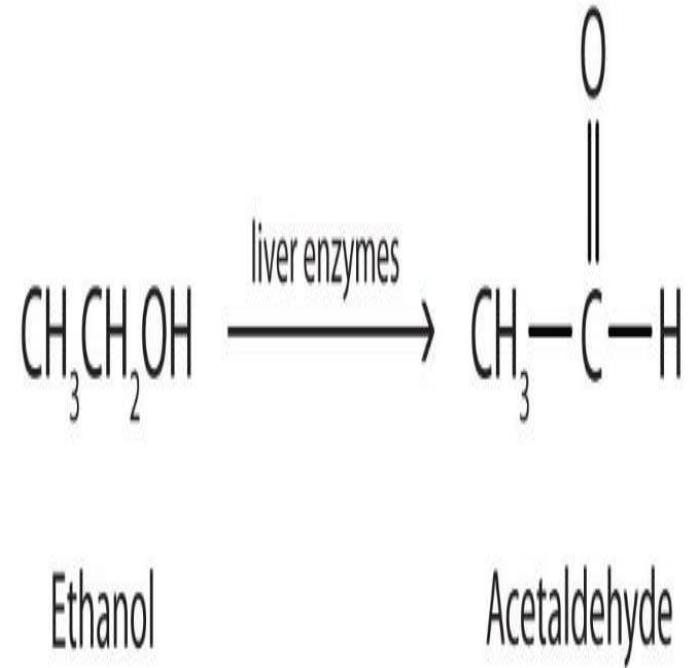
Η συχνή χρήση των ουσιών αυτών σε μεγάλες ποσότητες και ακόμη περισσότερο η **συνδυασμένη λήψη** τους έχουν καταστρεπτικές επιπτώσεις στην υγεία του ατόμου.

Αλκοόλ και επιπτώσεις

- Η **αιθυλική αλκοόλη** (το οινόπνευμα) που περιέχεται στα αλκοολούχα ποτά διαχέεται εύκολα από το γαστρεντερικό σωλήνα στο αίμα και μέσω αυτού σε κάθε όργανο του σώματος.
- Τα συστήματα του οργανισμού που προσβάλλονται περισσότερο από την υπερβολική και συστηματική χρήση αλκοόλ είναι το **νευρομυϊκό**, το **γαστρεντερικό** και το **καρδιαγγειακό σύστημα**.
- Όσο μεγαλύτερη είναι η περιεκτικότητα ενός οργάνου σε νερό, τόσο ευκολότερα διαχέεται το οινόπνευμα και τόσο περισσότερο αυξάνεται η συγκέντρωσή του στο όργανο αυτό, με συνέπεια να πλήττεται σοβαρότερα από άλλα όργανα που έχουν μικρότερη περιεκτικότητα σε νερό.

Ακεταλδεΐδη

- Η **ακεταλδεΐδη** παράγεται κατά τον καταβολισμό του οίνοπνεύματος.
- Προξενεί καταστροφές στα κύτταρα των διάφορων ιστών και επομένως διαταραχές σε όλα σχεδόν τα συστήματα του ανθρώπινου οργανισμού.
- Οι αλκοολικοί, λόγω της φθοράς των κυττάρων του εγκεφάλου τους, παρουσιάζουν **απώλεια μνήμης, φαινόμενα σύγχυσης, παραισθήσεις και ψυχωτική συμπεριφορά.**

Αλκοόλ και πεπτικό σύστημα

- Το **πεπτικό σύστημα** επιβαρύνεται γιατί το οινόπνευμα προκαλεί αύξηση των εκκρίσεων του στομάχου και στη συνέχεια φλεγμονή.
- Η υπερβολική κατανάλωση οινοπνεύματος ελαττώνει την ικανότητα του λεπτού εντέρου να απορροφά τις θρεπτικές ουσίες που περιέχονται στην τροφή μας. Συνέπεια του γεγονότος αυτού είναι η φθορά του ήπατος, το οποίο, αντί να αποθηκεύει τις πρωτεΐνες και τους υδατάνθρακες που χρησιμοποιούνται από τα ηπατικά κύτταρα, αποθηκεύει λίπη, με αποτέλεσμα τη διόγκωσή του.
- Η συνεχιζόμενη κατανάλωση οινοπνεύματος από έναν αλκοολικό καταλήγει συχνά σε εκφυλισμό του ηπατικού ιστού, μια κατάσταση που ονομάζεται κίρρωση του ήπατος, η οποία, αν και δεν περιορίζεται στους αλκοολικούς, παρουσιάζεται ωστόσο σε ποσοστό οκτώ φορές μεγαλύτερο σε αυτούς παρά στα μη εξαρτημένα από το αλκοόλ άτομα.

Αλκοόλ και άλλες συνέπειες...

- Η κατάχρηση του αλκοόλ προκαλεί **υπέρταση** και έτσι αυξάνει τις πιθανότητες για την εμφάνιση καρδιαγγειακών νοσημάτων.
- Το αλκοόλ όμως συσχετίζεται και με την αύξηση της πιθανότητας να εκδηλωθούν διάφορες μορφές **καρκίνου** (στομάχου, ήπατος, πνευμόνων), ενώ σε συνδυασμό με τη νικοτίνη ευθύνεται για καρκίνους του λάρυγγα και του οισοφάγου.

Νικοτίνη και πίσσα

- Η νικοτίνη είναι μια δραστική ουσία που περιέχεται στον καπνό των τσιγάρων και είναι το ίδιο εθιστική όσο και η κοκαΐνη.
- Στην επιβλαβή για τον οργανισμό δράση της νικοτίνης περιλαμβάνονται η έντονη σύσπαση των αγγείων, λόγω έκκρισης αδρεναλίνης, η επακόλουθη αύξηση της αρτηριακής πίεσης και η αύξηση της κινητικότητας του γαστρεντερικού σωλήνα.
- Η πίσσα παράγεται κατά την καύση του τσιγάρου και αποδεδειγμένα ευθύνεται για την εμφάνιση καρκίνου του πνεύμονα.